

Чернігівський національний педагогічний університет
імені Т. Г. Шевченка
Національний технічний університет України "КПІ"
Чернігівський національний технологічний університет

***Мова. Культура. Комунікація:
дослідження мови та літератури
в глобалізованому світі***

Матеріали VI-ї Міжнародної науково-практичної
конференції (24 – 25 квітня 2015 р.)

***Язык. Культура. Коммуникация:
исследования языка и литературы
в глобализованном мире***

Материалы VI-й Международной научно-
практической конференции (24 – 25 апреля 2015 г.)

***Language. Culture. Communication:
the Study of Language and Literature
in a Globalized World***

Papers of the 6th International Scientific and Practical
Conference (April 24 – 25, 2015)

Чернігів 2015

УДК 811'11 + 811.112
ББК Ш 143
Ш 143.21

Мова. Культура. Комунікація: дослідження мови та літератури в глобалізованому світі: Матеріали 6-ї Міжнародної науково-практичної конференції (Чернігів, 24 – 25 квітня 2015 р.). – Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка. – 2015. – 136 с.

© Колектив авторів, 2015

У збірнику представлені результати сучасних розвідок у галузях лінгвокультурології, семіотики, зіставних студій, лінгвокогнітивних і лінгвопрагматичних досліджень дискурсу, методики викладання мов і літератур, літературознавчого аналізу текстів, прикладних аспектів мовознавства.

Language. Culture. Communication: the Study of Language and Literature in a Globalized World : Papers of the 6th International Scientific and Practical Conference (April 24 – 25, 2015). – Chernihiv : ChNPU, 2015. – 136 p.

The abstracts demonstrate the results of recent research in the fields of linguo-cultural and comparative studies, semiotics, linguo-cognitive and linguo-pragmatic planes of discourse studies, methods of teaching language and literature, literary text analysis, applied linguistics.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за достовірність результатів і коректність посилань несуть автори.

Відповідальний за випуск – *Деркач Н. В.*

- 1) Does the information sheet answer all the points in the task?
- 2) How would you describe the register?
- 3) Underline descriptive adjectives. Can you suggest alternatives?
- 4) Can you think of subheadings of your own to replace those given?
- 5) Is there any information which you think could have been added?

Task 3

You work in the Regional Educational Department and have been asked to write an information sheet on the training engineering staff in our country for a delegation of your foreign colleagues. It should include a description of theoretical and practical training, the system of assessment, main areas of scientific work, employment situation. You may also include any other information which you think might be relevant.

Таким чином, запропонований комплекс вправ може бути використаний для навчання студентів, магістрів, аспірантів та викладачів написання текстів офіційних сторінок, що сприятиме обміну інформацією широкого кола користувачів Інтернет ресурсів.

Література

1. Програма з англійської мови для професійного спілкування. Колектив авторів: Г.Є.Бакаєва, О.А. Борисенко, І.І.Зуєнок, В.О. Іваніщева та ін. – К.: Ленвіт, 2005. – 119 с.
2. Evans V. Successful Writing: Upper-Intermediate. – Express Publishing. – 1997. – 116 p.
3. Evans V., Edwards L. Upstream Advanced C1: Student's book. – Express Publishing. – 2006. – 256 p.
4. Evans V., Edwards L. Upstream Advanced C1: Work book. – Express Publishing. – 2006. – 136 p.
5. Sorsby C. Writing 101. – The Philip Lief Group, Inc., 1996. – 176 p.
6. Wong L. Essential Writing Skills. – N.Y.: Houghton Mifflin company, 1998. – 458 p.

Литвиненко Ю. М.

*Чернігівський національний педагогічний університет
імені Т. Г. Шевченка*

ФУНКЦІОНУВАННЯ ГЕРАЛЬДИЧНИХ СИМВОЛІВ У КОМУНІКАТИВНОМУ ПРОСТОРИ АНГЛОМОВНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ

The abstract deals with the peculiarities of heraldic symbols functioning and means of their verbal explication in the communicative space of English fiction. The

range of symbolic functions such as nominative, identifying, coding and others is analysed in the blazons from the works of Shakespeare, Scott, Malory etc. As a result, multifunctionality of heraldic symbols is declared and elucidated.

Символ входить до складу найважливіших феноменів мови та культури. Під геральдичним символом розуміємо одиницю вторинної номінації, що використовується для опису гербів або гербових елементів, основними рисами якої є знаковий характер, образність, зумовленість екстралінгвальними факторами, утилітарність, культурна маркованість, умотивованість, іманентна багатозначність, стійкість і відтворюваність, архетиповість, зв'язаність із міфом і ритуалом. Кожен символ має своє значення та призначення, використовується з певною інтенцією. Нами було розглянуто низку функцій, які виконують геральдичні символи в комунікативному просторі англomовної художньої літератури.

Геральдичні символи ідентифікують людину, фіксують соціальні статуси індивідів і підтверджують легітимність особи. Літературну згадку про це знаходимо в творі Шекспіра "Річард II": *From my own windows torn my household coat, Razed out my imprese, leaving me no sign, Save men's opinions and my living blood, To show the world I am a gentleman* [1, p. 24]. За сюжетом, Генрі Болінгброк прирікає на смерть Буші та Гріна, звинувативши їх у знищенні його гербу. Пошкодження родової відзнаки належності вважалось великою образою, і кодекс честі тогочасного ієрархічного суспільства з принципами успадкування символів соціального статусу вимагав від Болінгброка рішучих дій по відношенню до тих, хто наслідився знущатися з його ідентифікаційних інсигній.

Номінативна функція, тобто зв'язок між гербом та іменем, ілюструється у наступному вірші Дж. Гента: *What doe these cutting sutes portend but shame, ensigns to bawdie tauerne boulsteres, the stayned map of a loose gouerned name* [2, p. 151]. Автор висловлює свій осуд таких випадків, коли кравці вимагали надання їм таких самих гербів, які були у їхніх клієнтів, заможних лордів. Геральдичні символи порівнювалися з картою, яка визначала ім'я і допомагала окреслити соціальний статус. Отже, у наведеному вірші

геральдичний символ розглядається як синонім імені його володаря, ототожнюється з самовизначенням людини.

Якщо реципієнт здатний до впізнання символу і його прочитання, тоді реалізується *інформаційно-комунікативна* функція символу. Так, Ребекка, спостерігаючи з вікна, описує герб лицаря під час облоги замку на прохання Айвенго з метою дізнатися, чи отримають вони надію на порятунок: *These appearances she hastily communicated to Ivanhoe, and added, "The skirts of the wood seem lined with archers, although only a few are advanced from its dark shadow." "Under what banner?" asked Ivanhoe. "Under no ensign of war which I can observe," answered Rebecca. "A singular novelty," muttered the knight, "to advance to storm such a castle without pennon or banner displayed! – Seest thou who they be that act as leaders?" "A knight, clad in sable armour, is the most conspicuous," said the Jewess; "he alone is armed from head to heel, and seems to assume the direction of all around him." "What device does he bear on his shield?" replied Ivanhoe. "Something resembling a bar of iron, and a padlock painted blue on the black shield."* [3, p. 574].

Безперечно, геральдичний символ як поліфункціональна категорія виступає серед іншого засобом репрезентації соціальних груп, конструювання поведінки людей, виконуючи певні функції щодо соціальної згуртованості чи дисфункції, а також представницьку, ідеологічну функцію. Так, почуття гордості викликає у американців їхній національний прапор, що виражається за допомогою прикметників-атрибутів "великий", "чудовий", "шовковий" та окличного знаку, що підкреслює піднесений емоційний стан: *It was a red, white and blue, star-spangled banner... a large, marvelously silky one!* [4, p. 57].

Функція кодування притаманна алюзивним гербам, що зображують обставини, за яких людина отримала свій герб. Алюзивні герби можуть відсилати до легенд, міфів, фактів із життя власника герба. Ці герби неодмінно містять в собі символічне значення і передають певне повідомлення, виступаючи важливим засобом комунікації. У художніх творах вони є активним компонентом сюжету, іноді вирішуючи долю персонажів. У

середньоанглійському творі "Смерть Артура" фея Моргана створює щит, який інформує про адюльтер королеви Гвіневери, з метою повідомити про це короля Артура і відсилає лицаря Трістрама з цим щитом на турнір, де король з королевою мали бути присутні: *'Madame,' seyde sir Trystram, let me se the shyldes that I shall bear.'* *Than the shyldes was brought forth, and the fylde was gouldes with a kynge and a quene therein paynted, and a knyght stondynge aboven them with hys one foote standynge uppon the kynges hede and the othir uppon the quenys hede.* *'Madame,' seyde sir Tristram, 'this is a fayre shyldes and a myghty, but what signifyeth this kynge and this quene and that knyght stondynge uppon bothe their hedis?'* *'I shall tell you,' sayde Morgan le Fay. 'Hit signyfieth kynge Arthure and quene Gwennyver, and a knyght that holdith them bothe in bondage and in servage.'*...*dame Morgan ordayned that shyldes to put sir Launcelot to a rebuke, to that entente, that kynge Arthure myght undirstonde the love betwene them.* *So sir Trystram toke that shyldes and promysed hir to beare hit at the turnemente of the castell of Harde Rooche. But sir Trystram knew nat of that shyldes that hit was ordayned ayenste sir Launcelot, but aftirwarde he knew hit* [5, p. 554].

Отже, геральдичні символи є поліфункціональним феноменом. Подальший аналіз семіотичного механізму зберігання і трансляції інформації в умовах геральдичної традиції дозволить розширити уявлення про функції символу.

Література

1. Shakespeare W. The Life and Death of Richard II. – Adelaide: The University of Adelaide, 2014. – 38 p.
2. British National Corpus-Corpus of Historical American. – Онлайн-доступ: <http://www.corpus.edu>.
3. Scott W. Ivanhoe. – Ware: Wordsworth Classics, 2000. – 386 p.
4. British National Corpus-Corpus of Contemporary American. – Онлайн-доступ: <http://www.corpus.edu>.
5. The Works of Sir Thomas Malory. – Oxford: Clarendon Press, 1967. – 362 p.

ЗМІСТ

Калита А. А. Перспективні напрями сучасних фоносемантичних досліджень.....	3
Колесник О. С. Міфосеміотика в сучасному мовознавстві: на шляху до квантової лінгвістики	7
Хоменко І. А. Інтерпретація радіодрами Орсона Уеллса і Говарда Коха "Війна світів" в сучасній аудіовізуальній культурі.....	10
Алексієвець О. М. Просодичні засоби впливу у мовленні британських політиків.....	15
Борисов О. О. Природа інформаційного впливу у діалогічних дискурсивних практиках.....	18
Бурка Н. А. Уточнене визначення фонемі як основної одиниці фонемного рівня.....	22
Васильєва О. Г. Мистецтво як комунікативний феномен.....	25
Волинець А. А. Транскультурний розвиток семантики поняття "Хаос" в добу Середньовіччя.....	28
Ганжа І. В. Проблема тлумачення феномену <i>хеджсинг</i> у сучасній лінгвістиці.....	31
Гаценко І. Г. Метафора в українських загадках.....	33
Деркач Н. В., Коркодас Є. Д. Методика електроакустичного аналізу швидкості англійської вимови.....	36
Іванишина В. П. Проектна робота у навчанні іноземної мови в немовному вищому навчальному закладі.....	39
Капітова Т.С. Характеристика програми реформ у сфері освіти "Гонитва до вершини" у США.....	44
Кормільцина С. Ю. Новітні форми та методи навчання як підґрунтя для реалізації пізнавальної діяльності студентів.....	47
Корнєва З. М. Особливості реалізації принципу проблемності у навчанні студентів ВТНЗ англійської мови професійного спрямування.....	51
Лепеха Е. В. Основные проблемы в организации работы по иностранному языку со студентами-заочниками.....	53
Литвин С. В. Навчання студентів нелінгвістичних вищих навчальних закладів написання інформаційних сторінок.....	58
Литвиненко Ю. М. Функціонування геральдичних символів у комунікативному просторі англословної художньої літератури	61
Марченко В.В. Емоційна складова мовленнєво-музичної комунікації..	65

Матвеева И. В. Когнитивно-коммуникативная парадигма «персональность» в немецкоязычной проповеди.....	69
Местхарм О. А. Проблеми організації автономної навчальної діяльності студентів нелінгвістичних спеціальностей.....	74
Ольховик М. В. Вплив сучасних соціально-комунікаційних технологій на функціонування феномену ресентименту.....	77
Пікун Л. В. Особливості впровадження інтерактивних конспектів на лекції.....	80
Плисов Е. В. Немецкий религиозный текст в условиях глобализации.....	85
Репех Н. В. Когнітивно-риторичні механізми впливу в агломовному журнальному дискурсі.....	88
Росстальна О. А. Квест як сюжетна основа повісті Т. Янссон "Мумі-троль і комета".....	92
Светенок Л. К. До проблеми інтертекстуального компаративного аналізу.....	94
Селиванов С. А. Национально-маркированные формы общения во время бракосочетания или венчания в англоязычных странах.....	98
Славова Л. Л. Актуальні проблеми зіставного мовознавства у когнітивно-дискурсивному ракурсі.....	102
Сокирська О. С. Соціолінгвістичні особливості просодичного оформлення англійських висловлень відмови класу причин "не можу".....	105
Тараненко Л. І. Просодичне оформлення структурно-фабульних елементів англійських народних загадок.....	108
Федун Л. М. Пам'ять як компонент усного перекладу	112
Фурс Т. І. Реферативний переклад як вид транскодування інформації.....	115
Чередник Т. П. Проблема фрагментованого сприймання/мислення у професійній підготовці майбутніх учителів літератури.....	117
Yakovenko I. V. A Brief History of the Inaugural Poetry in the U.S.	122
Yakovenko T. N. Teaching Culture.....	125
Yusukhno S. I., Korets T. V. Multimedia and Network Technologies in ESP Teaching.....	128